Vrouw (Heb. *'issā*, Gr. *gynē*). - 1. Volgens het OT is zij geschapen als wederhelft van de man (Gen 1:27; 2:18vv); in Israël is daarom de vr. opgenomen in de regels omtrent huwelijk en gezin/familie, waarvan de man het middelpunt is: de vader, aan wiens gezag de ongehuwde vr. in het ouderlijk huis is onderworpen (→ Maagd, Dochter); de echtgenoot, die de 'heer' *(ba'al)* van de verloofde en gehuwde vr. is (→ Verloving; Ex 21:22; Deut 24:4 e.a.; vgl. Gen 3:16), die zij volgt, ook wanneer hij als slaaf verkocht (Ex 21:3; vgl. Mt 18:25) of vrijgelaten wordt (Ex 21:3), die de geloften van zijn vr. ongeldig kan maken (Num 20:6vv; de gelofte van een verstoten vr. of van een weduwe heeft overigens bindende kracht, v. 10) enz. (→ Huwelijk, Echtbreuk, Echtscheiding, Polygamie). Binnen het gezin heeft de vr. een invloedrijke positie (Gen 16:5v; 27:5vv; Ex 20:12; 1 Kon 1:11vv; 21:5vv; 2 Kon 4:8vv; 8:18; Am 4:1vv), vooral als moeder (Ex 20:12; Deut 5:16; 21:18vv). Israëlitische vrouwen die een rol in de geschiedenis spelen (Debora, Richt 4:4vv, Chulda, 2 Kon 22:14-20; Ester) of zelfs koninklijke waardigheid bezitten (2 Kon 11:1vv) zijn in het OT opmerkelijke op zichzelf staande verschijnselen. Ook in het rel. leven van het volk heeft de vr. absoluut een vaste plaats (Ex 15:20v; 2 Kon 22:14vv e.a.), maar bij de officiële cultische handelingen treedt zij op de achtergrond.
2. Volgens het NT speelt de vr. in het zendingswerk en in het gemeenteleven van de oude Kerk een aanzienlijke rol (bijv. Hand 16:12vv; 18:26; Rom 16:1v; 1 Tim 5:9v). Zij staat naast haar man als mede-erfgename van de genade (1 Petr 3:7; vgl. Lc 7:50; 8:1-2; 23:49.55; Jo 4:27 e.a.), want in Christus is man noch vrouw (Gal 3:28). Toch maakt het NT ook onderscheid. Jezus kiest uitsluitend mannen als apostelen. In de Brieven wordt de vrouwen bevolen, zich te onderwerpen aan hun mannen (Ef 5:22vv; Kol 3:18; 1 Tim 2:11vv; Tit 2:5; 1 Petr 3:1vv). In tegenstelling tot de man moet de vr. tijdens het gebed of de profetie op haar hoofd een 'macht' hebben (1 Kor11:4vv); in de gemeente moet zij zwijgen (14:34vv); zij mag niet als leraar optreden (1 Tim 2:12). Wanneer in het NT het onderscheid tussen man en vr. op deze wijze wordt benadrukt, dan gebeurt dat met het oog op hun wederzijdse samenwerking in huwelijk of gemeente. In beide gevallen betreft het gemeenschapsvormen die naar de nieuwt. opvatting een organisch karakter hebben, wat tot uitdrukking komt in de vergelijking met een lichaam en de verschillende ledematen ervan (1 Kor 12:12vv; Gal 3:28b; → Huwelijk). Vanuit het scheppingsverhaal wordt hierbij de man, die de eerste mens was, als 'hoofd' van de vr.

aangeduid (1 Kor 11:3vv; 1 Tim 2:12v; Ef 5:22vv). Met deze differentiërende bepalingen velt het NT echter geen waardeoordeel. In 1 Kor 15:28 wordt met hetzelfde woord aan Christus, in het kader van het koninkrijk Gods in het einde der tijden, een plaats onder God de Vader gegeven als waarmee de verhouding van de vr. tot de man wordt aangeduid. Het betreft een ordening die in overeenstemming is met de schepping, volgen welke voor man en vr. niet verschillende rechten, maar verschillende verantwoordelijkheden gelden (vgl. Ef 5:21v). In Christus is deze ordening voltooid: vanuit de gemeenschap met Christus kan van de vr. in het huwelijk verwacht worden dat zij zich aan de man onderwerpt (Ef 5:22), en de man wordt vermaand tot een liefde voor zijn vr., die overeenkomt met die waarmee Christus de gemeente heeft liefgehad (vers 25). → Maagd, Slavin, Moeder, Bijvrouw, Zuster, Dochter, Weduwe.

Litt.: → Huwelijk - ThW I, 776-90 - J. Leipoldt, Die Frau in der antiken Welt und im Urchristentum ('54) - H. Greeven, Kirche im Volk 12 ('54) 5-17 - RGG II, 1067-70 - L. Hick, Stellung des Hl. Paulus zur Frau ('57) - - B. Reicke, A. V. Ström, B. Gärtner e.a., Kvinnan och ämbetet ('58) - E. Kähler, Die Frau in den paulinischen Briefen ('60).

E. Lövestam